

Grup 2. ACTIVITAT PRIVADA EN ELS CENTRES DEL SISCAT

Coordinadors: Victòria Martorell – Esteve Picola

Suport: Josep M. Bosch – Mercè Estrem

Podeu consultar el [llistat dels 31 participants](#).

En un entorn com el nostre, en que els models de contribució de la societat civil a les polítiques sanitàries i socials públiques han requerit models de col·laboració entre entitats de diferent naturalesa i origen, cal definir l'encaix de l'activitat pública i privada, garantint l'assoliment de la qualitat de l'atenció a les persones i evitant interferències que puguin enterbolir el model. Aquest encaix desitjable requereix compartir un model de valors i de responsabilitat col·lectiva que sigui conegut i que permeti un desenvolupament sostenible de tot tipus d'activitat.

Preguntes suggerides per conduir el debat:

P.1 ACTIVITAT PRIVADA AL SISCAT? Sobre quins arguments sostenim la pertinència de que els centres del SISCAT puguin realitzar activitat privada?

P.2 LÍMITS DE L'ACTIVITAT PRIVADA AL SISCAT. Quines línies vermelles han de limitar el camp de l'activitat privada al SISCAT?

P.3 COM HEM DE LLEGIR DETERMINADES CONDICIONS PER REALITZAR ACTIVITAT PRIVADA.

Què cal entendre quan ens referim a determinats conceptes que comencen a ser habituals en aquest debat?

P.1 ACTIVITAT PRIVADA AL SISCAT? Sobre quins arguments sostenim la pertinència de que els centres del SISCAT puguin realitzar activitat privada?

La diversitat de les entitats que integren el SISCAT comporta, en no poques ocasions, fer entrar en joc diversos elements que poden suposar un límit jurídic a la possibilitat de realitzar activitat privada. Tot i així, aquests límits no sempre són absoluts i deriven de múltiples aspectes.

Efectivament, cal considerar que el SISCAT està integrat per entitats de diferent naturalesa jurídica (empreses públiques, consorcis participats majoritàriament pel Departament de Salut o el CatSalut, altres figures de dret públic vinculades a l'administració local, entitats privades amb o sense ànim de lucre...), les quals gestionen equipaments de diferent titularitat (propis o cedits en ús per l'Administració pública) i que es plantegen la realització d'activitat en règim privat de diferent naturalesa (sanitària dins de la cartera de serveis, fora de la cartera, complementària no sanitària, etc...).

Tot i així, defensem fermament la necessitat d'habilitar mecanismes que permetin la realització d'aquest tipus d'activitat i entenem que aquesta defensa es fonamenta en arguments potents que els membres del grup han debatut i han prioritzat.

1. Sostenibilitat dels proveïdors. El subfinançament crònic del sistema públic de salut ha estat parcialment compensat, per part del sector concertat, a través de la realització d'activitats amb càrrec a tercers pagadors. Eliminar o limitar aquest mecanisme d'equilibri pot portar al sector concertat el compromís de la seva viabilitat econòmica.
2. Sostenibilitat del Sistema. En lògica compensació amb el punt anterior, un sistema afectat històricament d'un greu problema de subfinançament veuria compromesa la seva sostenibilitat si veu desaparèixer i es limita els ingressos addicionals que l'activitat privada suposa.
3. Descomprimeix la demanda del Sistema. La capacitat de sistema sanitari públic es veu afavorida per la demanda que és absorbida per la realització d'activitat privada. La supressió d'aquesta en els centres del SISCAT suposaria un no menor impacte en increment de demanda al sistema públic, element clau a Catalunya que ha permès històricament la sostenibilitat del sistema de responsabilitat pública.
4. Eficiència de recursos disponibles. Els recursos disponibles al SISCAT no poden ser usats al seu màxim nivell únicament amb l'activitat pública concertada. Són els coneguts recursos ociosos.
5. Fidelització dels equips professionals. La realització d'activitat privada a voltes és una eina important en les polítiques de gestió de recursos humans i potencia el vincle entre els professionals i l'empresa.
6. Potenciar la capacitat de decisió de les empreses privades. S'ha de defensar, com a valor d'un sistema que basa les seves arrels en la CPP, l'autonomia de gestió i la capacitat de decisió de les empreses privades.
7. Empreses del SISCAT ja feien activitat privada abans. Cal recordar que en la constitució del SISCAT (i abans, en la creació de les diferents xarxes d'utilització pública) les entitats afectades i que s'hi ha incorporat ja portaven a terme activitat privada.
8. Respectat el dret del ciutadà a disposar en el territori de la lliure opció privada. Tot i que és un argument habitualment poc considerat, cal recordar que un efecte rellevant de la limitació d'activitat privada al SISCAT suposaria una modificació, i eventualment en determinats territoris la desaparició, d'opció mèdica privada per a la ciutadania.

P. 2 LÍMITS DE L'ACTIVITAT PRIVADA AL SISCAT. Quines línies vermelles han de limitar el camp de l'activitat privada al SISCAT?

Assentada la primera premissa del debat i, per tant, determinada la posició favorable a la realització d'activitat privada en els centres del SISCAT, cal debatre sobre aquells valors que s'han de preservar a l'hora de plantejar la realització d'activitat privada. En els diferents àmbits de debat apareixen conceptes com equitat, accessibilitat, lliure competència/competència deslleial, plus de transparència, exercici ètic...

El grup analitza i prioritza aquells valors que han de ser considerats com essencials en aquesta entorn.

1. Igualtat en la qualitat de la prestació sanitària (qualitat objectiva/qualitat percebuda). Cal que la qualitat en la prestació sanitària es mantingui en pla d'igualtat, sigui pública o privada. En tot cas, però, ha de tractar-se de qualitat objectiva i no de la qualitat percebuda, que en ocasions està en relació amb altres elements que no afecten a la prestació sanitària.
2. L'activitat privada no pot perjudicar el temps de resolució de l'activitat pública (i viceversa). Contra el debat al voltant de les llistes d'espera úniques i altres consideracions assimilables, el que ha de ser una exigència ètica inexcusable és que la realització d'activitat privada no afecti (ni es vegi afectada) al temps de resolució de l'activitat pública. El temps de resolució és el valor a preservar.
3. L'activitat privada ha de tenir estructura de costos pròpia. Una línia d'acusació clàssica a l'activitat privada al SISCAT es fonamenta en la impròpia aplicació de recursos públics a l'activitat privada. La base essencial que ha de permetre rebatre aquest posicionament és la disposició d'una estructura de costos de l'activitat privada dins dels centres del SISCAT que permeti visualitzar l'aportació dels recursos d'aquesta activitat al manteniment dels mitjans de producció disponibles.
4. L'activitat privada ha de ser tan transparent com l'activitat pública. Hi ha un clar posicionament del grup envers la transparència de l'activitat privada als centres del SISCAT, en els mateixos termes que l'activitat pública. No es justifica gravar amb un plus de transparència l'activitat privada, és un comportament carregat de prejudicis.
5. Cal disposar d'un codi ètic i de mecanismes de monitorització. És necessari i rellevant disposar d'un codi ètic dins de les entitats del SISCAT que realitzin activitat privada. Ara bé, aquest codi, per ser efectiu, requereix d'una monitorització eficient, per tal que es pugui verificar que en tots els nivells de l'organització s'assumeixen les seves premisses. Altrament, esdevé ineficaç.
6. Cal una informació clara de la cartera de serveis i un document escrit (consensuat) en els supòsits de renúncia a rescabament per la via de la cobertura pública. Per evitar

comportaments deslleials amb el sistema públic, cal que la informació i, eventualment, el compromís de l'usuari de no utilitzar l'activitat privada com a mecanisme elusiu de les llistes d'espera per, després, immediatament, retornar al sistema públic sigui un procés i impliqui la signatura de documents de compromís que haurien de ser consensuats en el sector i amb l'Administració, convertint-se en veritables estàndards generalment acceptats.

P.3 COM HEM DE LLEGIR DETERMINADES CONDICIONS PER REALITZAR ACTIVITAT PRIVADA. Què cal entendre quan ens referim a determinats conceptes que comencen a ser habituals en aquest debat?

Ja han aparegut alguns d'aquests ítems en el debat, però resulta interessant aturar-nos en aquest punt. Efectivament, quan parlem d'activitat privada als centres del SISCAT, solem aturar-nos en algunes referències habituals: calen espais i horari diferenciats? Decisió informada i irrevocable (durant el procés) de renúncia de la cobertura pública? Llista d'espera única? Codi ètic? Transparència, auditoria, retiment de comptes?

Fins a quin punt aquests referents han de ser tinguts en compte en aquests termes i amb quina rotunditat? El grup debat sobre la qüestió i arriba a determinades conclusions:

1. Espai i horari diferenciats: no sempre és possible aquesta diferenciació però, en tot cas, es posa de relleu que aquesta diferenciació formal, en molts casos purament estètica, en cap cas és sinònim de veritable distinció de processos i d'activitats. Cal en aquest sentit permetre que les entitats, en exercici de la seva autonomia empresarial, puguin organitzar les activitats garantint la clara diferenciació, cosa que òbviament hauran de poder acreditar en qualsevol moment.
2. Decisió informada i irrevocable a la cartera pública, document específic comú i oficial. Certament, la decisió de renúncia informada i irrevocable a la cartera pública, com a mecanisme per evitar comportaments fraudulents per part d'usuaris, guanyarà amb fortalesa i robustesa en la mesura que sigui un document consensuat i suportat pel propi CatSalut. Afavorir la diversitat documental en aquest terreny –jurídicament complex– debilita la posició dels proveïdors.
3. Llista d'espera única: no, molt difícil (sí: temps de resolució). En la majoria dels casos, la llista d'espera única suposa la veritable inviabilitat de l'activitat privada. El sistema públic ha de plantejar-se que al SISCAT es faci activitat privada sempre que aquest fet no alteri ni perjudiqui els temps de resolució dels pacients del sistema públic. Aquest és el valor essencial a considerar i no centrar-se en un element que resulta –a aquests efectes– accessori.
4. Transparència: cal disposar d'una anàlisi de costos que justifiqui que no hi ha dumping de preus. La transparència que sol reclamar-se, de manera singular, en la realització d'activitat privada al SISCAT. Ha de perseguir objectius com són, essencialment, dos:

l'acreditació d'una clara diferenciació entre l'activitat pública/privada i evitar les derivacions improcedents; i, en segon lloc, la realització d'aquesta activitat privada de manera lleial amb les normes de la competència. Per tant, cal disposar d'una estructura de costos d'aquesta branca d'activitat per acreditar que no hi ha *dumping* de preus. Així doncs, la transparència s'ha de limitar a aquest territoris.